Na osnovu člana 8 stav 2 i člana 13 stav 1 Zakona o spomen obilježjima („Službeni list Crne Gore“ br.40/08, 40/11, 2/17 i 84/24) i člana 37 Statuta opštine Kolašin („Službeni list Crne Gore-opštinski propisi“ br.24/19) uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva kulture i medija Crne Gore, Rješenje broj: UPI-13-041/26-272/4 od 28.09.2026.godine, Skupština opštine Kolašin na sjednici održanoj dana 13.10. и 14.10. 2026. godine donijela je –

PROGRAM PODIZANJA SPOMEN OBILJEŽJA

Ovim Programom, u skladu sa zakonom utvrđuju se spomen obilježja koja će se podići na teritoriji opštine Kolašin u 2026.godini, način i razlog podizanja, kao i drugi elementi neophodni za sprovođenje Programa.

Spomen obilježje je spomen objekat (spomen-groblje, spomen-kosturnica, spomenik, spomen-bista, spomen-ploča, spomen-kuća, spomen-dom, memorijalni muzej, zadužbinski objekat i dr.) koji izgledom, sadržajem, oznakama ili natpisom doprinosi trajnom očuvanju vrijednosti iz člana 1 Zakona o obilježjima.

Spomen obilježjem smatra se i naziv javne ustanove, javnog preduzeća, naselja i javnog objekta(ulica, trg, put, park, česma i dr.) ako simbolizuje vrijednosti iz čl 1 Zakona o spomen obilježjima.

Planirani program podizanja spomen obilježja za 2026.godinu sadrži-

I

Podizanje spomen obilježja izgradnjom spomenika nevino stradalima na Lugu 1942.godine

U vihoru Drugog svjetskog rata u našem gradu na Lugu, desnoj obali rijeke Tare desio se gnusan zločin u kojem su stradali naši sugrađani kao i nekoliko lica iz susjednih opština. Zločin se dogodio u prvim danima 1942.godine.

Strijeljani su i na zvjerski način ubijeni građani bez bilo kakave presude ili dokaza o krivici što samo po sebi govori da se radilo o samovolji za koju niko nikad nije snosio posledice.

Polazeći od činjenice da je žrtvama zločina oduzeto pravo na život, ne smijemo dozvoliti da ostanu i bez prava na spomen obilježje. Ovaj spomenik ne bi bio samo spomen obilježje žrtvama već i simbol i opomena budućim generacijama da nam se takve stvari više nikada ne ponove.

Među stradalima bili su ugledni građani, pravnici, sudije, učitelji, brojni intelektualci, ugledni domaćini, radnici i žene mlađe starosne dobi. Nakon ekshumacije posmrtnih ostataka identifikovano je 28 lica, dok 5 lica nije identifikovano, a radilo se o licima koja nijesu bila iz Kolašinskog sreza.

Uzimajući u obzir broj žrtava, surovost načina na koji su lica stradala, protok vremena od počinjenog zločina, nepostojanje odgovornog lica, kao i činjenicu da do danas

ne postoji nikakavo spomen obilježje koje bi ukazivalo na taj zločin, predlaže se podizanje spomen obilježja na lokaciji Lug.

Svaki čovjek zaslužuje adekvatno sjećanje i pomen kako bi genaracije koje stasavaju bile relaksirane od tegoba neriješenih zločina koje opterećuju građane ne samo Kolašina nego i cijele Crne Gore već više decenija. To je ujedno i ljudski i moralni čin kojim se ne samo odaje pošta stradalima nego i gradi osnova za sveobuhvatan dijalog i pomirenje u sadašnjosti i budućnosti bez tereta bliske prošlosti. Zločin o kome se ćutalo i koji niko nije poricao!

Podizanjem spomen obilježja nevinim žrtvama na Lugu u Kolašinu nakon skoro 85 godina stekli su se uslovi da zatvorimo jednu ružnu stranicu naše prošlosti. Odgovorni prema sadašnjosti ali i prema našim precima kojima smo dužni istinu, a naročito prema potomcima kojima treba da ostavimo mirnije, pravednije i društvo bez podjela podizanjem spomenika pokazujemo da je pomirenje i suživot naših građana prioritet svima.

Ovim spomen obilježjem se simbolično i trajno njeguje kultura sjećanja na žrtve i daje doprinos razvoju humanijeg i pravednijeg društva, utemeljenog na principima tolerancije, poštovanja ljudskih prva i međusobnog razumijevanja.

Izvori:

Vučeta Redžić, „Pasje groblje“ u Kolašinu, 1999.

Srđa Trifković, Stradalni put-hronika golgote naroda Crne Gore i Boke 1944-1945, Budva-Podgorica, 2026.

Miljan Stanišić, Bratoubilački i građanski rat u Crnoj Gori 1942.godine:prilog kritičkom tumačenju totalitarizma, Nikšić, 2022.

Miljan Stanišić, Bratoubilački i građanski rat u Crnoj Gori 1942.godine:prilog kritičkom tumačenju totalitarizma, Nikšić,2024.

Pakao ili komunizam u Crnoj Gori: sveske1-8, izdala Mitropolija Crnogorsko-primorska u Svetigori 2015.godine-reprint izdanja Glasa Crnogorca iz 1943.godine.

Miloš K.Vojinović i Tadija B.Bošković, Komunistički zločini u Crnoj Gorii Hercegovini 1941-1942.godine, Kolašin 2017.

2. Vrsta spomen obilježja koje će se podići nevino stradalima na Lugu je spomen objekat-spomenik.

3. Spomen obilježje –spomenik posvećen nevino stradalima na Lugu 1942.godine na inicijativu Predsjednika opštine podići će Opština Kolašin, na kat.parceli 320, KO Babljak.

4. Sredstva za podizanje spomen obilježja obezbjeđuje Opština Kolašin.

5. Rok za podizanje spomen obilježja je mart 2027.godine .

6. Odabir umjetničkog rješenja spomen obilježja izvršiće Komisija koju će formirati Predsjednik opštine.

7. U realizaciji podizanja ovog spomen-obilježja, u skladu sa Zakonom donijeće se posebna odluka.

Ovaj Program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore-opštinski propisi“

Br.01-016/26-8029

Kolašin, 14.10.2026. godine

SKUPŠTINA OPŠTINE KOLAŠIN
Predsjednik
Vasilije Bulatović